

Ali zadošča, da banka od stranke zgolj pridobi podatke, ali jih mora tudi preveriti?

Banka je dolžna pridobljene podatke tudi preveriti, in sicer tako, da od stranke zahteva predložitev veljavnega uradnega dokumenta (npr. osebna izkaznica, potni list), s čimer preveri pridobljene osebne podatke o stranki oz. zakonitem zastopniku ali pooblaščenču. V primeru pravnih oseb banka pridobljene podatke preveri z vpogledom v izpis iz sodnega oz. drugega javnega registra, ki ne sme biti starejši od treh mesecev. V zvezi s podatki, ki jih banka iz objektivnih razlogov ne more preveriti, lahko od stranke zahteva predložitev poslovne dokumentacije ali da se stranka o teh okoliščinah pisno izjasni.

Kdaj morajo banke pridobiti te podatke?

- 1.** Pred sklenitvijo prvega poslovnega razmerja stranke z banko (pridobitev vseh zakonsko zahtevanih podatkov).
- 2.** Pred sklenitvijo dodatnega poslovnega razmerja ali izvedbo transakcije v vrednosti 15.000 EUR ali več (pridobitev zgolj manjkajočih podatkov, če transakcijo izvaja komitent; če transakcijo izvaja naključna stranka, je banka dolžna pridobiti vse zakonsko zahtevane podatke).
- 3.** Ob dvomu o verodostojnosti pridobljenih podatkov o stranki.
- 4.** Ob odstopanjih od napovedanega oz. običajnega načina poslovanja stranke (banka v tem primeru lahko zahteva dodatne podatke oz. dokumentacijo, ki so potrebni za razjasnitev zaznanih odstopanj, vključno s podatkom o izvoru sredstev, s katerimi stranka posluje).
- 5.** Ob rednem posodabljanju pridobljenih podatkov, ki ga mora banka zagotoviti najmanj v obdobju petih let.

Kako banke ravnajo s temi podatki?

Banke so pridobljene zaupne podatke o strankah dolžne obdelovati in varovati v skladu z različnimi pravnimi podlagami, predvsem v skladu z Zakonom o bančništvu in Zakonom o varstvu osebnih podatkov pa tudi Zakonom o gospodarskih družbah (če gre za varovanje poslovnih skrivnosti). Posebna pravila o varovanju tajnosti določa tudi Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma. Banke lahko vse pridobljene podatke uporabljajo le za namene, za katere so bili pridobljeni, ter v skladu z načeli in pravili iz navedenih zakonskih predpisov.

Soizdajatelj z gibanke sta:

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE
URAD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA PREPREČEVANJE PRANJA DENARJA

**BANKA
SLOVENIJE**
EVROSISTEM

Tiskovina je informativne narave. Pridržujemo si pravico do sprememb. Januar 2015

Preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma

Pridobivanje podatkov o strankah

Pridobivanje podatkov o strankah zaradi izvajanja predpisanih zahtev na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma

Zakaj morajo banke in hranilnice (v nadaljevanju banke) pridobivati podatke o svojih strankah in kakšno pravno podlago imajo za to?

Dobro poznavanje stranke (angl. know your customer) je eno od temeljnih načel, ki zagotavlja varno, pregledno in uspešno bančno poslovanje. Le banka, ki dobro pozna svojo stranko in naravo njenega poslovanja, lahko ponudi bančne storitve, ki so v skladu s potrebami stranke, hkrati pa banka z dobrim poznavanjem stranke in razumevanjem njenega poslovanja zmanjšuje tveganje, da bi stranka banko uporabila oziroma zlorabila za izvajanje nezakonitih ravnanj in kaznivih dejanj.

Zakonska podlaga za pridobivanje in zbiranje podatkov o stranki je Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (v nadaljevanju ZPPDFT), kjer je natančno opredeljen nabor podatkov o stranki, ki jih mora pridobiti banka. V zvezi s podatki, ki v ZPPDFT niso natančno opredeljeni (npr. podatki o namenu in predvideni naravi poslovnega razmerja), banke upoštevajo usmeritve, ki so jih izdali pristojni nadzorni organi (Urad RS za preprečevanje pranja denarja, Banka Slovenije in Agencija za trg vrednostnih papirjev).

Zakonsko predpisane podatke o stranki mora pridobiti vsaka banka oz. druga organizacija, ki je zavezana k izvajanju določil ZPPDFT. V primeru morebitnih kršitev določil ZPPDFT so predvidene visoke finančne in nefinančne sankcije.

Kakšne so koristi pridobivanja podatkov o strankah?

Splošna korist: banke imajo pomembno vlogo pri odkrivanju in preprečevanju kaznivih dejanj pranja denarja in financiranja terorizma, kar potrjujejo tudi statistični podatki o zaznanih primerih sumljivega poslovanja.

Temeljni namen pranja denarja je namreč prikrivanje izvora denarja ali premoženja, ki izvira iz kaznivih dejanj. Temeljni namen financiranja terorizma pa je zbiranje sredstev (legalnih ali nelegalnih) za podpiranje terorističnih dejanj oziroma terorističnih organizacij.

Korist stranke: pridobljeni podatki o stranki, vključno s postopki ugotavljanja in preverjanja istovetnosti stranke, zmanjšujejo tveganje morebitnih zlorab in prevar v škodo stranke. Pri tem je treba poudariti, da banka s postopki ugotavljanja in preverjanja istovetnosti stranke varuje stranko tudi v smislu preprečevanja neupravičenih posegov v njen račun. Zato lahko uslužbenci na bančnih okencih od stranke zahtevajo predložitev osebnega dokumenta (preverjanje identitete stranke) tudi pri izvajanju transakcij v zelo nizkih zneskih.

Katere podatke o strankah morajo banke pridobiti?

1.

Osebnostne oz. matične podatke, ki enolično določajo stranko (ime in priimek, datum in kraj rojstva, naslov, podatki o veljavnem osebnem dokumentu in davčna številka v primeru fizičnih oseb; naziv, naslov, sedež in matična številka v primeru pravnih oseb).

2.

Osebnostne podatke o zakonitih zastopnikih in pooblaščenih stranke, kot to izhaja iz 1. točke.

3.

Podatke o politični izpostavljenosti stranke oz. politični izpostavljenosti njenih zakonitih zastopnikov in pooblaščenec (pri tem je treba omeniti, da se pojem politične izpostavljenosti nanaša na ugleden javni položaj, ki ga zaseda posameznik, in NI POVEZAN z morebitnim članstvom stranke v politični stranki).

4.

Podatke o osebah, ki nastopajo v vlogi ustanoviteljev oz. upravljalcev v gospodarskih družbah (gre za t. i. dejanske lastnike).

5.

Podatke o dejavnosti stranke ter namenu in predvideni naravi poslovnega razmerja oz. podatke o namenu transakcije (gre za podatke, ki banki omogočajo oceniti, kakšno naj bi bilo pričakovano poslovanje stranke, vključno s poznavanjem izvora sredstev, s katerimi ta posluje, kar je podlaga za opredelitev običajnega načina in obsega poslovanja).